

«Хаваншчына», якую чакалі

Падобных прэм'ер у Нацыянальным акадэмічным Вялікім тэатры оперы не было ўжо вельмі даўно. «Хаваншчына» М.Мусаргскага ў пастаноўцы **Маргарыты Ізворска-Елізар'евай** задаволіла, здаецца, нават самых прыдзірлівых крытыкаў і знаўцаў.

Рэжысёр да дробязяў прадумала канцэптуальнае вырашэнне спектакля, але разам з тым не стала надакучлівым правадніком сваіх ідэй. Тым і каштоўная гэтая пастаноўка: яна прымушае думаць, разважаць, шукаць паралелі з рэчаіснасцю. Бо і цяпер застаюцца актуальнымі пытанні веры, суадносін народа і ўлады, добра і зла, маральнага выбару, перад якім стаяць героі оперы.

«Хаваншчына» зроблена з вялікім клопатам і любоўю — да творчай спадчыны Мусаргскага, да публікі, да спевакоў-акцёраў. Бадай, у гэтым і ўтрымліваецца галоўны вынік працы пастаноўшчыкаў спектакля.

У оперы задзейнічана некалькі пакаленняў акцёраў. Прысмна бачыць на сцэне моладзь, якой рэжысёр даверыла выдучыя

партыі і якая вельмі імкнецца апраўдаць гэты высокі давер (**Аксана Якушэвіч** і **Эльвіра Рыжановіч** у ролі Марфы, **Настасся Масквіна** ў ролі Эмы, **Януш Нэлепа** ў партыі Андрэя Хаванскага). Паспехам стала выступленне **Сяргея Франкоўскага** і **Васіля Мінгалёва** ў партыі князя Галіцына. А вось зоркамі першай велічыні, якія ззяюць у «Хаваншчыне», ярчэй за іншых аказаліся **Алег Мельнікаў** (Іван Хаванскі), **Васіль Кавальчук** (раскольнік Дасіфей) і **Уладзімір Пятроў** (баярын Шаклавіты). Яны дасягнулі такіх вышынь майстэрства, што пакарылі і ўзрушылі публіку.

«Хаваншчына» магла б з'явіцца на сцэне беларускай оперы яшчэ дзевяць гадоў таму. Менавіта ў 1994 годзе М.Ізворска вымушана была пайсці з тэатра, у якім адбылася як рэжысёр і дзе паставіла выдатныя спектаклі «Дон Карлас», «Севільскі цырульнік», «Чароўная флейта», «Тоска», «Кацярына Ізмайлава». Многія з гэтых пастановак дагэтуль упрыгожваюць рэпертуарную афішу тэатра. Дарэчы, за

грунтоўныя рэжысёрскія работы М.Ізворска на пачатку 1990-х гадоў атрымала званне заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі. Чамусьці пра гэта забываюцца тыя, хто пасля прызначэння М.Ізворска-Елізар'евай мастацкім кіраўніком беларускай оперы, з задавальненнем «адцягваецца» на тэме «сямейнага тэатра *Елізар'евых*». На мой погляд, па маштабе даравання М.Ізворска стаіць упоравень са сваім знакамітым мужам — **Валлянцінам Елізар'евым**. Толькі яе стыхія — оперная рэжысура. Як рэжысёр яна прастойвала доўгія дзевяць гадоў! Недаравальна шмат для такога майстра, калі ўлічыць, колькі бездапаможных і адкрыта халтурных спектакляў з'явілася за гэты час на сцэне Беларускага опернага тэатра... Вярнуўшыся, Маргарыта Ізворска пастаноўкай «Хаваншчыны» зноў пацвердзіла найвышэйшы ўзровень свайго прафесійнага майстэрства.

Вольга БРЫЛОН.

Фота

Аляксандра ДЗМІТРЫЕВА.

